

lesarabrøv

Vælfærd

Í Dimmalætting skrivar gl. lógtingsmaður, sum uttan iva er (G. L. Samuelsen, blaðstjóri) um tað vælfærdarsamfelag, sum javnaðarflokkurin er talsmaður fyri. Men eitt er sikkurt, og tað er, at við sambandsmonnum á odda verður onki vælfærdarsamfelag í Føroyum. Hann, sum lesur teirra stevnuskrá, kann lesa millum orðini, hvat fyri samfelag teir ynskja. Tað er eitt borgarligt samfelag, sum skal kúga og mergsúgva slitmanna-fjældina júst sum í goml-

um døgum tá ið reiðarar og aðrir av tí góða slagnum sluppu at liva og láta sum teimum lysti við millum annað at koyra fólk til hús, tí tey vóru javnaðarfólk. Tað var tá ið javnaðarflokkurin bleiv stovnaður, at nógva mistu arbeiðið, tey vóru sosialistar. Men í dag er øðrvísi. Nú hava vit fakfeløg, sum kunnu leggja eitt virki lamið um onkur limur missir sitt arbeiði av politiskum orsökum. Hetta hava vit ikki sambandsmonnum at takka fyri.

Havnarmaður

Vælvild ella vald?

Sverri Midjord skrivar í Sosialinum 8. mars grein um dagpeningaskipanina, og niðurstøðan er, at „...um vælvild og rættferð skal visast arbeiðarstættini, má annað skinn takast um bak...“ Ein eitt sindur marghátligt áskoðan, líka veit eg um hon er lýsandi fyri hugsjónir javnaðarmanna. Arbeiðandi fólkid sum skapar alt virði í samfelagnum, skal fáa »rættferð« og henda rættferð er m.a. at politikarar og kapitaleigarar skulu sýna hesum fólk »vælvild«, og veita teimum ein bita av tí samfelagsligu virðisøking, hetta fólk sjálvt skapar. Er hetta ikki at skera halan av hundinum og bjóða honum ein bita burturav?

Arbeiðandi fjøldin í Føroyum hevur eins litið og aðra staðni brúk fyri »vælvild«, og hvørki dagpeningaskipanir ella onnur sosial rættindi eru náðigávur ella góðar gerðir frá

onkrari samfelagsligari »vælvild«, hetta er bert

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyri at fáa lesarabrøv upp-tikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brøvini.

ein partur av teirri virðisøking, sum skapt er við livandi arbeiði, men fer aðrastaðni enn til tey, sum fremja hetta livandi arbeiði sjálvi. Tað er ikki bert rætt og rimuligt, at arbeiðsfólk fær pensión, sjúkrapening ella arbeiðsloysisløn, tað er haraftrat ikki nakað fólk áttu at biðið politikarar ella arbeiðsgevarar« (arbeiðskeyparar) um, men nakað sum arbeiðsfólk sjálvi avgjördu, at tey skulu hava og hvussu nógva.

Fyrstugu vit hava sundurlutingina av arbeiðandi fólkinum í smærri feløg burtur, og eina

stórri og sterkari samskipan setta á stovn, har eftir eigur slik samskipan at ráða yvir sínum viðurskiptum uttan tørv fyri vælvild aðrastaðni frá.

Nóg leingi hevur arbeiðandi fólkid etið molar við ríka manns borð upp gjøgnum søguna. Føroya fólk eigur at vita, at tað eigur hetta land alt samalt, og eigur eisini at hava rættindi og vald yvir hesum landi sum ein sjálv-sagdan lut. Her skuldi ikki verið neyðugt at spurt Dagblaðið ella arbeiðsgevara« feløginum um náði.

Krippi

Bilarnir stressa Havnina

Harra blaðstjóri!

Tað var við stórum áhuga, eg las lesarabrøv í Sosialinum herfyri, har tað verður funnið at øllum teimum nógva bilunum í Havnini. Hetta var helst undan »ferðslusteðginum«, sum Kvinnufylkingin skipaði fyri.

Eg havi mangan ætlað mær at tikið pennin og skrivað nøkur orð um hetta bilóskilið. Og nú kom so eitt høvi. Eg skal víðganga alt fyri eitt, at mær dámar væl at ganga (havi einki koyrikort), men er talan um eitt longri strekki — og tey eru nógva í Havnini nú — havi eg einki imóti at verða fluttur við bili.

Men máti skal vera við. Spákar tú í miðbýnum ein vanligan dag í viku, til ella frá arbeiði, so varnast tú skjótt, at alt er gingið aftur á hond við ferðsluni. Har er einki tamarhald longur. Øll hava ein so vorðnan skund, uttan at tey vita av tí, og pláss er bert fyri bilum.

Stress er nú vorðið eitt gamalt nýrrði. Men er nakað stressað, so er tað umhvørvið í miðbýnum í Havn. Og tað fer helst at versna uppáttur meiri. Men hvussu skal tað vera? Huga bert um billysingarnar, sum floyma á síðunum í øllum bløðunum. Og tað frálíka miðstaðar-økidi á Hálsi fór alt til bil-handlar.

Einaferð í tíðini varð skipað fyri regluligari bussrutu í Havn. Mær kunnugt var henda ruta á privatum hondum. Men hon helt so uppáttur eftir nøkrum árum.

Tað átti at verið ein uppgáva hjá Tórshavnar kommunu, ella fyri tann skuld landinum, tá ið teir siga hovuðsstaðin at verða vorðnan ein umsitingarbyr fyri alt landið, at stovna eina regluliga bussrutu, sum koyrdi úr einum býarparti í annan. Sum nú er verða tey, sum búgva langt uttan fyri miðbýin, har tey arbeiða, at útvega sær okkurt

flutningstól, hóast ráðini ikki eru so góð. Hesi hava krav upp á eina almenna bussrutu í einum býi sum Havnini, sum mennist og veksur so skjótt.

Hinvegin beri eg ótta fyri, at tað er vorðið ov seint. Bilarnir hava fyri langari tíð síðani tikið ræðið, og tað er eitt undur, at so fá verða yvir-koyrd í stressaða miðbýnum í Havn.

Harra blaðstjóri! Feløg við ymiskum endamállum eru stovnað víða hvar í landinum. Summi arbeiða væl, og nógva spyrst burturúr, meðan onnur eru so stuttlívað, at tey ana bert fáar dagar eftir stovningina.

Eg fari at mæla til, at gongufólk í Havn taka seg saman í eitt felag við tí endamáli at fáa tamarhald á tí hótandi bilismuni í hovuðsstaðnum. Eg tori frammanundan at siga, at eitt tilíkt felag fær stóra undirtøku og verður ikki stuttlívað — tvørturimóti.

Gongumaður

Hvørjar eru allar sosialiseringarnar, j.v.?

Aftursvar til j.v. (Jørmund Vágadal?), sum hevði eitt lesarabrøv í Dimmalætting 7.3. undir heitinum: Vit skifta flokk.

Enn einaferð er eitt lesarabrøv í Dimmalætting um allar tær sosialiseringarnar, sum núsitandi landsstýrið hevur framt, uttan at brævskrivarin nevnr eina ta einastu sosialisering. Er tað ikki heldur billigt, blaðstjóri, óforsvarligt og ein reingjan av veruleikanum, j.v.?

Tað, sum tú kallar sosialisering, eru helst tær statsligu interventiónirnar sum heild — tær statsligu uppleggjarnar, royndirnar at stýra og tilrættiliggjanga samfelagið í ein stórri mun — sum framdar eru, men sum týkjast flestu sosialistum litið umfavnandi. (Men tað er ein annar spurningur).

Í brævinum, sum partvist er vent móti fólka-flokkinum og partvist móti javnaðarflokkinum, skrivar j.v. m.a. um javnaðarflokkurin, sum við Petur M. Dam á odda, var ein hampa sambandsflokkur, leggur nú leiðina heilt annan vegin. Nú týkjast veljarnir at flokkur teirra minnr meir um ein 14. anda flokk, har Erlendur og Atli strekkja kjøl í felag. At hetta samarbeiði endar við einum akademiskum einastýri, sum kallast fyri sosialisma, er eingin ivi um.

Fyri tað fyrsta hevur javnaðarflokkurin ongantíð verið ein beinleiðis sambandsflokkur, men ein flokkur, ið gongur eina frælsissamvinnuleið við Danmark, sum floksformaðurin fleiri ferðir hevur vist á. Og fyri tað næsta forðemir javnaðarflokkurin í sosialistiskt einaræði. Eisini akademiskt einastýri, hvat tað so er?

Javnaðarflokkurin hevur valt eina leið — eina gongd, sum fullkomiliga er í trád við andan í heimastýrislógini, ið sam-

bandsflokkurin tók og helst eisini framvegis tekur undir við.

Vist hevur javnaðarflokkurin havt eitt í mangar mátar fruktagott samstarv við sambandsflokkinn, men tað skuldi væl ikki plíktat til eitt framhaldandi samstarv í allar ævir, tá ynskini ganga eina aðra leið og møguleikarnir fyri einum samstarvi við aðrar flokkar er til staðar. — Eitt samstarv, har fleiri av stevnumálum floksins á búskaparliga, sosiala og tjóðskaparliga økinum kundu fremjast enn í samgongu við sambandsflokkinn.

Mál og mið, sum tíðin er búgvin til eftir okkara áskoðan. Sambandsflokkurin er ikki kominn eftir tí enn, men hann kemur óivað. Søguliga gongdin visur, at afturhaldsflokkar altíð darla nakað aftanfyrri, men teir ansa altíð eftir, at fjarstøðan ikki gerst ov stór, tí tað er tað sama sum, at týdningur teirra minkar til einki.

Tað eru nú útvíð 10 ár síðani, at javnaðarflokkurin misti formann sin, P.M.Dam.

Eftir minum tykki vildi tað verið rættiliga syndarligt, um ein flokkur ikki broyttist í einum so longum tíðarbili. Ikki bert oddamenninir og flestu álitismenn floksins eru aðrir. Tíðin er ein onnur. Grundsjónarmið floksins eru endurskoðað í hesum tíðarskeiði o.s.fr. Ein gongd, sum uttan iva er í anda P. M. Dams, sum tit greinskrivarar í Dimmalætting ferð eftir ferð krækja tykkum í.

Javnaðarflokkurin er ikki ein statiskur flokkur — ein flokkur, sum stendur í stað — men ein aktivur og livandi fram-burðsflokkur.

Eftir minum tykki vildi tað verið endabresturin hjá einum flokki, um hann ikki broytti seg í samljóð við tær samfelagsligu

FJARÐA-HÚS

— eini frálík hús

pf VESTMANNA
TIMBURHANDIL

Vestmanna Telefon 24170